

СРПСКИ ПОКРЕТ ОБНОВЕ
Покрајински одбор за Војводину

ПРОГРАМСКА ПЛАТФОРМА

О ДЕЦЕНТРАЛИЗАЦИЈИ И ПОЛОЖАЈУ
АП ВОЈВОДИНЕ У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ

Нови Сад, 16. јун 2007. године

Полазећи од трајне потребе да Српски покрет обнове дефинише свој став о аутономији Војводине, као и о процесу децентрализације Србије, Покрајински одбор СПО за Војводину је на својој седници одржаној 16. јуна 2007. у Новом Саду усвојио

ПРОГРАМСКУ ПЛАТФОРМУ

О ДЕЦЕНТРАЛИЗАЦИЈИ И ПОЛОЖАЈУ АП ВОЈВОДИНЕ У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ

Просперитет и европске интеграције, Србија може очекивати једино суштински децентрализована и регионализована. Модерна Европа, односно Европска Унија, је од «Европе - нација», каква је била када је настала, постала «Европа-регија» (на пример Француска, као најцентрализованарија земља у Европи, кренула је у поступак регионализације и децентрализације).

Децентрализација Републике Србије, након доношења новог Устава, представља реалан процес, јер постојећи Устав даје одређене гаранције права локалној самоуправи (изворне надлежности, изворне приходе, могућност имовинске својине и сл.). Ове гаранције, међутим, нису довољне и до доношења свих системских Закона у овој области, не може се говорити о потпуној децентрализацији. Овим питањем, децентрализацијом до нивоа локалних самоуправа, општина и градова у Србији, бави се посебна страначка платформа. Из тог разлога се овај документ не бави надлежностима локалних самоуправа (градова и општина), већ се искључиво односи на Аутономну Покрајину Војводину, уз изношење опредељења за формирањем што већег броја малих и ефикасних општина («словеначки модел»), и формирањем већег броја градова у АП Војводини (Нови Сад, Зрењанин/Петровград, Суботица, Панчево, Сремска Митровица, Сомбор и Кикинда) који би имали веће надлежности и обезбедили полицентричан развој Покрајине.

Аутономија Војводине је, као и право на локалну самоуправу, формално гарантована постојећим Уставом Републике Србије, али је комплетно регулисање њеног положаја препуштено законодавцу и законима које тек треба да донесе Скупштина Републике Србије. Из овога произилази могућност да ниво аутономије у зависности од политичке воље у датом моменту буде и мањи од оног који је

предвиђао претходни Устав и зато је потребно навести области у којима би своју надлежност имала Аутономна Покрајина Војводина:

1. АП Војводина би требало да има своје изворне приходе и право да убира приходе, јер без тога нема како политичке, тако ни економске аутономије (на пример, право да организује игре на срећу на својој територији и убира приходе од тога);

2. АП Војводина мора да поседује имовину коју би чинила садашња државна имовина на територији АП Војводине (изузев имовине локалних самоуправа), те да по основу те имовине може да се задужује (што би, такође, могле да чине и општине);

3. У области правосуђа, предлог је да на територији АП Војводине буде формирано једно одељење Врховног суда Србије које би решавало све предмете са територије АП Војводине и тиме допринело ефикаснијем раду Врховног суда Србије. Неопходно је да се изменом Стратегије реформе правосуђа у Републици Србији у тај пројекат укључе Правни факултет у Новом Саду, а посебно Адвокатска комора Војводине (најстарија Комора на територији бивше СФРЈ).

Области у којима је и до сада АП Војводина имала надлежност по тзв. Омнибусу закона, а које би требало проширити и прецизно дефинисати су:

4. уређивање урбанистичког, просторног и развојног планирања у оквиру мера економске политике коју доноси Република Србија;

5. учествовање у одлучивању о режиму коришћења природних богатстава на свом подручју и старање о њиховом унапређењу (право на проценат од концесионе накнаде на територији АП Војводине);

6. уређивање области пољопривреде, сточарства, риболова, водопривреде, шумарства, ловства, туризма и угоститељства, бања и лечилишта у оквиру јединствених основа и начела која законима утврђује Република Србија;

7. уређивање области железничког, друмског и воденог саобраћаја, а чија се мрежа налази у целини на територији Покрајине у оквиру јединствених основа и начела која законима утврђује Република Србија;

8. уређивање области организовања сајмова и других привредних манифестација;

9. уређивање вођења службене евиденције, оснивање статистичке службе и спровођења статистичких истраживања од значаја за Покрајину;
10. уређивање области информисања од покрајинског значаја;
11. старање о одржавању јавног реда и мира;
12. уређивање области заштите животне средине у оквиру јединствених основа и начела која законима утврђује Република Србија;
13. обезбедити могућност расписивања покрајинског референдума о питањима од значаја за Покрајину у оквиру њене надлежности која је дефинисана Уставом Републике Србије и законима које усвоји Скупштина Републике Србије;
14. уређивање и унапређивање заштите здравља, здравствених служби, социјалне заштите и заштите деце у оквиру јединствених основа и начела која законима утврђује Република Србија (на пример, право оснивања фондова из ових области);
15. право на оснивање просветних, културних и научних установа и учествовање у утврђивању наставних планова и програма;
16. подстицање развоја културе и старање о заштити културних добара;
17. уређивање области спорта и физичке културе у оквиру јединствених основа и начела која законима утврђује Република Србија;
18. прописивање прекршаја за повреде покрајинских закона;
19. утврђивање симбола Покрајине и њихов начин коришћења;
20. сарадња са другим аутономним покрајинама;
21. сарадња са територијалним заједницама других држава у оквиру спољне политике Србије, уз обавезу поштовања територијалног интегритета и правног поретка Републике Србије;
22. уређивање области људских и мањинских права, родне равноправности и запошљавања у оквиру начела које утврђује Република Србија.

Напред наведене надлежности представљају реалан оквир за ефикасну аутономију.

Предвиђамо могућност да АП Војводина, у оквиру својих надлежности, оснива јавна предузећа и фондове. Поштујући начело полицентричног развоја АП Војводине, седишта јавних предузећа и фондова била би, на пример, распоређена на овај начин: ЈП Војводина шуме (Сремска Митровица), ЈП Воде Војводине (Нови Сад), Фонд за развој пољопривреде (Зрењанин/Петровград), Гарантни фонд (Панчево), Фонд за капиталне инвестиције (Нови Сад), Фонд за развој непрофитног сектора (Кикинда), Фонд за развој (Сомбор) и сл.

АП Војводина би такође преузела значајне надлежности у области заштите животне средине и одрживог развоја, а наш предлог је да се и у овој области образује фонд са седиштем у Панчеву, који би помагао у решавању нагомиланих проблема које у овој области имају поједине општине и градови. Између осталог, фонд би се бавио едукацијом и развојем еколошке свести.

Напред наведени предлози полазе од постојећег Устава Србије, до сада усвојених програмских докумената Српског покрета обнове о положају АП Војводине, те реалних потреба грађана који живе у Покрајини. Прецизно дефинисане надлежности АП Војводине, финансијска аутономија, ефикасна и јефтинија администрација, гаранције полицентричног развоја Покрајине и наставак евро-регионалног повезивања, правци су развоја који у овом моменту оправдавају овај предвиђени ниво аутономије за који се залаже Српски покрет обнове.

Српски покрет обнове снажно подржава евро-регионалне интеграције. АП Војводина, као чланица Скупштине европских регија, има могућност да у сарадњи са другим регијама користи средства из тзв. претприступних фондова Европске Уније. Еврорегионалне интеграције представљају и модалитет унутар којег, сходно програму Српског покрета обнове, можемо да пружимо значајну помоћ нашим сународницима у околним земљама (Хрватској, Мађарској и Румунији).